NAVODILA AVTORJEM ZA PRIPRAVO MONOGRAFIJE V KNJIŽNI ZBIRKI GEOGRAFIJA SLOVENIJE

1 Uvod

Znanstveno knjižno zbirko Geografija Slovenije izdaja Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, zalaga pa Založba ZRC. Zbirka izhaja od leta 1999 in nadaljuje tradicijo zbirke Dela Inštituta za geografijo, ki jo je inštitut izdajal med letoma 1950 in 1968, zalagala pa SAZU.

2 Namen

Zbirka je namenjena objavljanju obsežnejših vsebinsko zaokroženih znanstvenih monografij s področja geografije in sorodnih ved. Objavljena dela celovito obravnavajo določen problem, praviloma na območju celotne Slovenije, lahko tudi primerjalno s tujino.

3 Sestavine

Monografija mora imeti naslednje sestavine:
- naslov (naj bo čim krajši in čim bolj splošen),
- ime in priimek avtorja (avtorjev) prispevka z naslednjimi podatki: naziv (akademski naziv, izobrazba, delovno mesto), poštni naslov, elektronski naslov,
- kratek življenjepis avtorjev (do 1200 znakov s presledki),
- izvleček (od 2000 do 3000 znakov s presledki),
- ključne besede (do 10 besed, po možnosti v ednini),
- abstract (angleški prevod naslova monografije in slovenskega izvlečka),
- key words (angleški prevod ključnih besed),
- seznam vseh poglavij,
- predgovor (ni obvezen, do 8000 znakov s presledki ter imenom, priimkom in akademskim naslovom avtorja predgovora),
- osrednje besedilo (do 200.000[1] znakov s presledki (brez preglednic)),
- preglednice (do 50 enostranskih preglednic, za vsako preglednico manj se besedilo lahko poveča za 4000 znakov s presledki (če monografija nima preglednic, ima besedilo lahko do 400.000 znakov s presledki)),
- slike (do skupaj 100 fotografij, zemljevidov, grafov, shem in drugih grafičnih prilog),
- seznam virov in literature,
- naslovnica (slika v pokončnem formatu skupaj s spremnim besedilom in navedbo avtorja).

4 Besedilo

Monografija naj ima naslove poglavij in naslove podpoglavij označene z arabskimi številkami v obliki desetiške klasifikacije (na primer 1 Uvod, 1.1 Metodologija, 1.2 Terminologija) do največ štirih ravni (na primer 1.1.1.1). Obvezna poglavja so Uvod, Sklep ter Seznam virov in literature. Poglavji Seznam slik in Seznam preglednic pripravi uredništvo. Naslovi poglavij in podpoglavij naj bodo čim krajši. Med zaporednima naslovoma različnih ravni (na primer 1.1 in 1.1.1) naj bo vedno vsaj nekaj vrstic besedila. Na isti podravni morata biti vsaj dva naslova (na primer 1.1.1 in 1.1.2).

Besedilo naj ne bo oblikovano (brez različnih poravnav), uporabite le ležeči in krepki tisk (na primer navadno Slovenija, ležeče *Slovenija* in krepko **Slovenija**). Ležeči tisk uporabljajte za tujejezične navedbe, vključno z naslovi del, in dobesedni govor, krepki tisk pa za besede, ki jih želite poudariti (pri tem bodite zmerni).

Pisanje opomb pod črto na koncu strani ni dovoljeno.

Pri številih, večjih od 9999, se za ločevanje milijonic in tisočic uporabljajo pike (na primer 12.535 ali 1.312.500). Avtorji naj razmislijo o primernem številu decimalnih mest (praviloma je eno dovolj). Pri pisanju merila zemljevida se dvopičje piše nestično, torej s presledkom pred in za dvopičjem (na primer 1 : 100.000).

Avtorji naj bodo zmerni pri uporabi tujk in naj jih, če je le mogoče, zamenjajo s slovenskimi izrazi (na primer: podnebje namesto klima, zemljevid namesto karta, različica namesto varianta, sredozemski namesto mediteranski, polmer namesto radij); znanstvena raven besedila namreč ni v nikakršni povezavi z deležem tujk.

Besedilo naj sledi smernicam spolno nevtralnega jezika, ki med drugim spodbujajo rabo spolno nevtralnih besed in besednih zvez (na primer oseba, prebivalstvo, stroka, raziskovalna skupnost).

5 Citiranje

Avtor naj pri citiranju med besedilom navede priimek avtorja, letnico ter po potrebi številko strani (če gre za dobeseden citat). Več citatov se loči s podpičjem in razvrsti po letnicah od najstarejše do najnovejše, navedbo strani pa se od priimka avtorja in letnice loči z vejico, na primer: (Melik in Ilešič 1963; Kokole 1974) in (Melik 1955, 11). Če ima citirano delo več kot dva avtorja, se citira le prvega avtorja, na primer (Melik in sod. 1956).

Enote v poglavju Seznam virov in literature naj bodo navedene po abecednem redu priimkov avtorjev, enote istega avtorja pa razvrščene po letnicah. Če je v seznamu več enot istega avtorja iz istega leta, se letnicam dodajo črke (na primer Kladnik 1999a; Kladnik 1999b). Če je avtorjev več kot sedem, se v seznamu zapiše prvih sedem, potem pa se doda »in sod.«

[1] 200.000 znakov s presledki zavzema okrog 70 strani v knjigi.

Za pomoč pri citiranju je na voljo Zotero vzorčna knjižnica. Dostopna je na spletni strani zbirke. Če boste literaturo vnašali ročno, se zgledujte po naslednjih primerih:

Članki v revijah:

Priimek1, A. B., Priimek2, C. D. leto: Naslov. *Ime revije* letnik-številka. https://doi.org/…

Breg Valjavec, M., Janža, M., Smrekar, A. 2018: Environmental risk resulting from historical land degradation in alluvial plains considered for dam planning. *Land Degradation & Development* 29-11. https://doi.org/10.1002/ldr.316

Kladnik, D., Kruse, A., Komac, B. 2017a: Terraced landscapes: An increasingly prominent cultural landscape type. *Acta geographica Slovenica* 57-2. https://doi.org/10.3986/AGS.4770

Kladnik, D., Šmid Hribar, M., Geršič, M. 2017b: Terraced landscapes as protected cultural heritage sites. *Acta geographica Slovenica* 57-2. https://doi.org/10.3986/AGS.4628

Melik, A. 1955a: Kraška polja Slovenije v pleistocenu. *Dela Inštituta za geografijo* 3.

Melik, A. 1955b: Nekaj glacioloških opažanj iz Zgornje Doline. *Geografski zbornik* 5.

Perko, D. 2002: Določanje vodoravne in navpične razgibanosti površja z digitalnim modelom višin. *Geografski vestnik* 74-2.

Van de Kerk, G., Manuel, A. R. 2008: A comprehensive index for a sustainable society: The SSI – The Sustainable Society Index. *Ecological Economics* 66-2,3. https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2008.01.029

Poglavja v monografijah ali članki v zbornikih:

Priimek1, A. B., Priimek2, C. D. leto: Naslov poglavja. V: Naslov knjige. *Naslov zbirke* s številko (če obstaja). Založnik. https://doi.org/…

Gabrič, A., Grigillo, D., Kokalj, Ž. 2024: Vpliv položajne neskladnosti podatkov daljinskega zaznavanja na klasifikacijo dreves. V: Digitalne vezi. *GIS v Sloveniji 17*. https://doi.org/10.3986/9789610508885_10

Komac, B., Zorn, M. 2010: Statistično modeliranje plazovitosti v državnem merilu. V: Od razumevanja do upravljanja. *Naravne nesreče* 1. Založba ZRC. https://doi.org/10.3986/9789612545642

Lovrenčak, F. 1996: Pedogeografska regionalizacija Spodnjega Podravja s Prlekijo. V: Spodnje Podravje s Prlekijo, 17. zborovanje slovenskih geografov. Zveza geografov Slovenije.

Mihevc, B. 1998: Slovenija na starejših zemljevidih. V: Geografski atlas Slovenije. DZS.

Zorn, M., Ferk, M., Lipar, M., Komac, B., Tičar, J., Hrvatin, M. 2020: Landforms of Slovenia. V: The Geography of Slovenia: Small But Diverse. *World Regional Geography Book Series*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-14066-3_3

Monografije:

Priimek1, A. B., Priimek2, C. D. leto: Naslov knjige. *Naslov zbirke* s številko (če obstaja). Založnik. https://doi.org/… Če ima knjiga urednika, se doda (ur.) pred letnico izida.

Gams, I. 2004: Kras v Sloveniji v prostoru in času. Založba ZRC.

Luc, M., Somorowska, U., Szmańda, J. B. (ur.) 2015: Landscape analysis and planning. *Springer Geography*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-13527-4

Mihelič Pulsipher, L., Pulsipher, A., Johansson, O. 2019: World regional geography: Global patterns, local lives. W. H. Freeman.

Natek, K., Natek, M. 1998: Slovenija: geografska, zgodovinska, pravna, politična, ekonomska in kulturna podoba Slovenije. Mladinska knjiga.

Perko, D., Orožen Adamič, M. (ur.) 1998: Slovenija: pokrajine in ljudje. Mladinska knjiga.

Smrekar, A. 2007: Divja odlagališča odpadkov na območju Ljubljane. *Georitem* 1. Založba ZRC. https://doi.org/10.3986/9789612545246

Elaborati, diplomska, magistrska, doktorska dela in podobno:

Priimek1, A. B., Priimek2, C. D. leto: Naslov. *Vrsta dokumenta*. Izdajatelj. https://doi.org/…

Čonč, Š. 2025: Vpliv geomorfoloških oblik na rabo prostora pri evrazijskem risu (*Lynx lynx*) in evropski divji mački (*Felis silvestris*). *Doktorsko delo*. Univerza v Ljubljani.

Davies, G. 2017: The place of data papers: Producing data for geography and the geography of data production. *Objava na blogu*. Geo: Geography and Environment.

Fležar, U., Hočevar, L., Sindičić, M., Gomerčić, T., Konec, M., Slijepčević, V., Bartol, M. in sod. 2022: Surveillance of the reinforcement process of the Dinaric – SE Alpine lynx population in the lynx-monitoring year 2020–2021. *Poročilo*. LIFE Lynx.

Šifrer, M. 1997: Površje v Sloveniji. *Elaborat*. Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.

Podatkovni in kartografski viri:

Izdajatelj leto: Naslov. https://doi.org/…

Agencija Republike Slovenije za okolje 2015: Lidar.
Geodetska uprava Republike Slovenije 1998: Državna topografska karta Republike Slovenije 1 : 25.000, list Brežice.
Statistični urad Republike Slovenije 2025: Indeksi cen življenjskih potrebščin po klasifikaciji ECOICOP, Slovenija, mesečno.

Viri brez avtorjev:

Naslov leto. *Vrsta dokumenta*. Izdajatelj. https://doi.org/…

Quality report on national and regional accounts 2023. *Poročilo.* Evropska komisija. https://doi.org/10.2785/825704

Arhivski viri z znanim avtorjem/brez znanega avtorja:

Avtor. Naslov. Leto. Institucija hrambe. *Signatura.* Naslov. Leto. Institucija hrambe. *Signatura.*

Florjančič, J. D. Ducatus Carnioliae Tabula Chorographica, Jussu, Sumptu'que Inclitorum Provinciae Statuum geometrice exhibita. 1744. Zemljepisni muzej GIAM ZRC SAZU.
Franciscejski kataster za Kranjsko, k. o. Nova vas, list A02. 1826. Arhiv Republike Slovenije. *SI AS 176*.

Zakoni:

Ime zakona. Številka uradnega lista. Kraj izida.

Zakon o kmetijskih zemljiščih. Uradni list Republike Slovenije 59/1996. Ljubljana.
Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Uradni list Republike Slovenije 64/1994, 33/2000, 87/2001, 41/2004, 28/2006 in 51/2006. Ljubljana.

Če ima zakon dopolnitve, je treba navesti tudi te. Med besedilom se zakon navaja s celim imenom, če gre za krajše ime, ali pa z nekaj prvimi besedami in tremi pikami, če gre za daljše ime. Na primer (Zakon o kmetijskih zemljiščih 1996) ali (Zakon o varstvu ... 1994).

V poglavju Seznam virov in literature morajo biti navedena vsa dela, citirana v prispevku, drugih, necitiranih del pa naj avtor ne navaja. Avtor naj upošteva tudi navodila za navajanje virov lastnika podatkov ali posrednika, če jih le-ta določa.

6 Preglednice

Vse preglednice v prispevku so oštevilčene, s sklicem med besedilom (na primer preglednica 1) in imajo svoje naslove. Naslov preglednice je nad ustrezno preglednico. Med številko in naslovom je dvopičje, naslov konča pika. Primer:

- Preglednica 1: Uporabljeni viri podatkov o voznih redih.
- Preglednica 2: Spreminjanje povprečne temperature zraka v Ljubljani (Velkavrh 2009).

Preglednice naj bodo oblikovane čim bolj preprosto, brez senčenj in krepkega tiska, z enotnimi obrobami, brez krajšanja besedil znotraj preglednice. Preglednice naj ne bodo preobsežne, tako da jih je mogoče postaviti na eno stran in da so berljive.

7 Slikovne priloge

Vse slikovne priloge (fotografije, zemljevidi, grafikoni in podobno) v prispevku so oštevilčene, s sklicem med besedilom (na primer slika 1) imajo svoje naslove (podnapise). Med številko in naslovom je dvopičje, naslov konča pika. Naslov slike je pod ustrezno sliko. Primer:

- Slika 1: Lokacije merilnih točk vzdolž ledenika.

Slike so lahko široke točno 134 mm (cela širina strani) ali 64 mm (pol širine strani, 1 stolpec), visoke pa največ 200 mm.
Slike morajo biti umeščene na ustrezno mesto med besedilom in hkrati predložene kot ločene datoteke. Več grafičnih datotek je treba shraniti v eno datoteko v formatu .zip.
Ne glede na uporabljeno grafično/kartografsko programsko opremo slike shranite ali izvozite v naslednje oblike:

- .jpg ali .tiff datoteka za običajne fotografije (uporabite ločljivost najmanj 300 dpi),
- .xlsx datoteka za grafe, narejene z MS Office Excel,
- .pdf ali podobne običajne datoteke za zemljevide in ilustracije z vektorskimi grafikami in/ali besedilom. Podrobnosti najdete v poglavju 7.3.

7.1 Slike

Fotografije morajo biti v digitalni rastrski obliki z ločljivostjo najmanj 300 dpi, po možnosti v formatu .jpg ali .tiff.

Slike, ki prikazujejo računalniški zaslon, morajo biti narejene pri največji možni ločljivosti zaslona. Sliko se naredi s pritiskom tipke *Print Screen*, prilepi v izbran grafični program (na primer Slikar, *Paint*) in shrani kot .tif. Pri tem se slike ne sme povečati ali pomanjšati oziroma ji spremeniti ločljivosti.

7.2 Grafikoni

Grafikoni naj bodo izdelani s programi, kot so Excel, Corel Draw ali R. Excelove datoteke morajo poleg izrisanega grafa vsebovati tudi preglednico z vsemi podatki za njegovo izdelavo. Grafikoni, izdelani z drugimi programi, morajo biti izvoženi kot .pdf datoteka.

7.3 Zemljevidi in ilustracije

Zemljevidi morajo biti informativni in pripravljeni skladno z omejitvami velikosti monografije (glej splošna navodila v poglavju 7). Za legendo (velikost 8) in kolofon (velikost 6) uporabite pisavo Times New Roman. V kolofonu navedite merilo, vir in avtorske pravice. Po potrebi navedite avtorje vsebine in avtorje zemljevidov. Če je mogoče, uporabite grafično merilo.

Primer strukture kolofona:
Vsebina: Marija Avsenik
Kartografija: Janez Novak
Vir: SURS 2025
© 2025, ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona Melika

Zemljevide je potrebno predložiti v obliki, ki omogoča urejanje, da se v zadnji fazi izdelave monografije lahko odpravijo manjše napake. **Najprimernejša oblika datoteke je .pdf**. Izjemoma se zemljevidi lahko izdelajo v digitalni rastrski obliki z ločljivostjo vsaj 300 dpi, po možnosti v formatu .jpg ali .tiff.
Bodite pozorni pri izvozu zemljevidov iz naslednjih programov:
- če uporabljate QGIS, ESRI ArcGIS Pro ali podobne programe, je treba zemljevide izvoziti kot datoteko .pdf,
- če uporabljate Gimp, Inkscape, CorelDraw, Adobe Illustrator ali podobne programe, je potrebno pripraviti dve ločeni datoteki: izvirno datoteko (npr. format .cdr ali .ai) in datoteko .pdf,
- če uporabljate ESRI ArcGIS Desktop (ArcMap) kjer so poleg vektorskih slojev kot podlaga uporabljeni tudi rastrski sloji (na primer .tif reliefa, letalskega ali satelitskega posnetka in podobno), oddajte tri ločene datoteke. V prvi naj bodo samo vektorski sloji z izključeno morebitno prosojnostjo poligonov skupaj z legendo in kolofonom (izvoz v formatu .ai), v drugi samo rastrska podlaga (izvoz v formatu .tif), v tretji, kontrolni datoteki pa vektorski in rastrski sloji skupaj, tako kot naj bi bil videti končni zemljevid v knjigi (izvoz v formatu .jpg).

Ilustracije morajo biti pripravljene skladno z omejitvami velikosti monografije (glejte splošna navodila v poglavju 7). Uporabite pisavo Times New Roman velikosti najmanj 8. **Najprimernejša oblika datoteke je .pdf**. Izjemoma lahko ilustracije pripravite v digitalni rastrski obliki z ločljivostjo vsaj 300 dpi, po možnosti v formatu .jpg ali .tiff.

8 Umetna inteligenca

Uredništvo sledi smernicam za uporabo umetne inteligence (UI), ki veljajo na ZRC SAZU. V besedilu ni dovoljena uporaba generativne UI, ki oblikuje in napiše besedilo. Dovoljena je (pazljiva in kritična) uporaba specializiranih programov UI za popravke in lekturo besedila, prevode posameznih terminov ali povedi, analize podatkov in podobno.
Če se ugotovi nedovoljena uporaba generativne UI, je to resna kršitev načel znanstvene integritete, zato se objava takšnega rokopisa zavrne, avtorji pa imajo dveletno prepoved na objavo v zbirki.
Če je UI uporabljena za katerokoli dovoljeno delo, mora biti to izrecno navedeno v zahvali ali metodološkem poglavju.

9 Raziskovalna etika in integriteta

Avtorji se zavezujejo, da so pri raziskavi sledili načelom in vrednotam, kot jih določa Evropski kodeks ravnanja z raziskovalno integriteto.

10 Recenziranje

Monografije praviloma recenzirata dva recenzenta, ki sta navedena v kolofonu knjige. Del recenzije bo objavljen v knjigi.

11 Avtorske pravice

Avtorji se strinjajo s tem, da ob objavi oddanega gradiva v obliki monografije na ZRC SAZU (Založbo ZRC) prenesejo neizključne avtorske pravice: obdržijo avtorske pravice v obsegu, ki jim omogoča, da z avtorskim delom lahko še naprej razpolagajo, tudi tako, da ga še pred izidom članka v reviji objavijo v katerem od osebnih ali institucijskih repozitorijev.
Avtorji soglašajo z objavo njihovih del pod pogoji licence Creative Commons Priznanje avtorstva-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna (CC BY-SA 4.0).

Avtor sam poskrbi za profesionalni prevod izvlečka in ključnih besed ter obvezno navede ime in priimek prevajalca, ki je naveden v kolofonu.
Če avtor odda lektorirano besedilo, naj navede tudi ime in priimek lektorja. Če je besedilo jezikovno slabo, ga uredništvo lahko vrne avtorju, ki poskrbi za profesionalno lektoriranje svojega besedila.
Če obseg avtorskega dela ni skladen z navodili za objavo in ga avtor sam ne prilagodi v navodilih opredeljenim omejitvam, avtor dopusti izdajatelju, da avtorsko delo po svoji presoji ustrezno prilagodi ali da ga ne objavi.
Avtorju pripada 6 brezplačnih izvodov publikacije. Če je avtorjev več, si 6 avtorskih izvodov razdelijo v enakih deležih ali po medsebojnem dogovoru.

12 Sprejemanje prispevkov
Avtorji morajo prispevke oddati v digitalni obliki, zapisane s programom Word. Digitalni zapis besedila naj bo povsem enostaven, brez zapletenega oblikovanja, poravnave desnega roba, deljenja besed, podčrtavanja in podobnega. Besedilo naj bo v celoti izpisano z malimi črkami (razen velikih začetnic, kratic ipd.).
Avtorji monografije morajo priložiti preslikano (prepisano), izpolnjeno in podpisano Prijavnico, v okviru katere je tudi izjava, s katero avtorji potrjujejo, da se strinjajo s pravili objave monografije v zbirki. Prijavnica nadomešča spremni dopis in avtorsko pogodbo.

13 Opomba
Uporabljena moška spolna oblika v navodilih je mišljena spolno nevtralno.

Prijavnica	
Avtor/avtorica	
ime:	priimek:
naslov:	
prijavljam monografijo z naslovom:	
za objavo v knjižni zbirki Geografija Slovenije in potrjujem, da se strinjam: - s pravili objavljanja v tej zbirki, ki so navedena v datoteki na spletni strani zbirke, - s smernicami glede uporabe umetne inteligence, - z načeli raziskovalne etike in integritete, - s pravili glede avtorskih pravic.	
datum:	podpis: